

Intussen eten en drinken wij...

- Liturgie:
1. Votum en zegengroet
 2. Antwoordlied: Psalm 40 : 2 en 7
 3. Gebed
 4. Viering van het heilig avondmaal (5^e formulier)
Geloofsbelijdenis (melodie LvdK Gezang 429)
Lied: Gezang 125 : 5 en 6 (na dankzegging 1)
 5. Lezen uit de Bijbel: Lucas 22 : 7 - 23
 6. Lied: Psalm 112 : 3, 4, 5
 7. Lezen van de tekst: Lucas 22 : 16 en 18
 8. Preek
 9. Amenlied: Gezang 68 : 1 en 2
 10. Dankgebed
 11. Collecte
 12. Slotzang: LvdK Gezang 456 : 1 en 2
 13. Zegen
 14. Amen: LvdK Gezang 456 : 3

Geliefden in onze Heer Jezus Christus,
broers en zussen, broertjes en zusjes, <klik 1 >

De broertjes en zusjes vinden de preken van dominees wel wat lang. Zo vernam ik in de afgelopen maanden. Ik heb beloofd, dat ik mijn best zal doen daar rekening mee te houden. Wat bij een avondmaalsviering - zoals vanmiddag - niet zo moeilijk is.

Ook hoor ik wel eens, dat de preken te moeilijk zijn. En dat niet alleen van de broertjes en zusjes. Ook van broers en zussen. Ik begrijp dat wel. Want de bijbel is in zijn totaliteit wel een gemakkelijk boek. Het gaat over Jezus...

Maar sommige bijbelteksten zijn moeilijk te verstaan. Ik worstel dan zelf lang met de tekst. Iets wat dan in de preek naar voren komt. Ik verwacht dat vragen die bij mij opkomen, ook bij jullie aanwezig kunnen zijn...

Andere teksten hebben iets vreemds of aparts. En dat wil je als dominee dan graag laten zien. Dat kost in de preek natuurlijk ook tijd. De kunst is om het dan eenvoudig te houden. En dat vind ik best wel lastig.

Je wilt door de eenvoud de rijke inhoud van een tekst niet tekort doen. Ik heb al vaak overwogen om aan het eind van een punt van de preek, of aan het eind van de preek, een korte samenvatting in eenvoudige woorden te geven.

Maar voor mijn gevoel komt dat de preek niet ten goede. Dan krijg je een herhaling in andere woorden. En daar houd ik niet van. En veel luisteraars ook niet. Tegelijk zou ik daarmee aantonen, dat het toch eenvoudiger kon. Wat mij dus niet lukte...

Hopelijk zie ik vanmiddag kans om de voetangels en klemmen op het pad van de preek te omzeilen. Terwijl toch de blijde boodschap van de teksten doorkomt. Om jou, u en mij, te troosten en te bemoedigen. Het thema is vanmiddag: [<klik 2>](#)

Intussen eten en drinken wij...

- a) zonder Christus
- b) bij Christus
- c) met Christus

a) [<klik 3>](#) zonder Christus

Het is de dag voordat het Pesach wordt gevierd. Het is *de dag van de voorbereiding*. De huizen worden met bezems gekeerd. Alle zuurdeeg moet weg. En het Pesachlam wordt geslacht. [<klik 3-1>](#) De Pesach-maaltijd wordt voorbereid.

Ook Jezus gaat met zijn leerlingen na zonsondergang het Pesachmaal gebruiken. Hij weet dat het [<klik 3-2>](#) zijn galgenmaal is. De laatste maaltijd voor zijn sterven. Tijdens deze maaltijd gaat hij het avondmaal instellen. Niet het laatste maar het eerste avondmaal.

Als de apostelen met Hem aanliggen zegt Jezus iets vreemds. Hoewel hij weet dat het zijn galgenmaal is, [<klik 3-3>](#) *"heeft hij er hevig naar verlangd dit Pesachmaal met hen te eten"*. Het lijkt alsof Jezus blij is, dat zijn sterven nabij is.

Alleen Lucas maakt van dit verlangen melding. Juist daarom valt het op. Hoezo verlangen naar je galgenmaal? Heeft Jezus zich verzoend met zijn sterven? Hoe moeilijk het sterven Hem ook zal vallen? Denk aan zijn gebedsstrijd straks in Getsemane...

Met deze uitspraak zet Jezus de toon. [<klik 3-4>](#) Hij is er klaar voor, om zijn leven te gaan geven tot verzoening van uw, jouw en mijn zonden. Hij kiest daarvoor uit liefde voor ons. Zijn leven op aarde komt nu tot een einde.

Dat maakt Hij vervolgens duidelijk in de twee tekstverzen. [<klik 3-5>](#) Hij zal geen Pesachmaal meer eten. Hij zal geen wijn meer drinken. Ook dát zegt Jezus met nadruk. *"Want ik zeg jullie."* Tot tweemaal toe...

Is het tot de apostelen doorgedrongen? Ze hebben het in elk geval wel gehoord. Want anders had Lucas het niet in zijn evangelie kunnen opnemen. Hoewel hij dat wel als enige evangelie-schrijver doet.

De andere evangelisten hebben alleen de uitspraak over het niet meer drinken van *'de vrucht van de wijnstok'*. Zij koppelen die aan de instelling van het avondmaal. Lucas meldt ons dat Jezus dit zegt bij één van de bekertjes van het Pesachmaal.

In beide uitspraken die Lucas citeert, verwijst Jezus naar het koninkrijk van God. Dat was mee de reden waarom dit gedeelte van Lucas mij opviel. Het kwam naar voren bij mijn nadenken over het koninkrijk van God in het licht van de bijbel.

Wat Jezus zegt betekent, dat de leerlingen - totdat het koninkrijk van God gekomen is - het Pesachmaal zonder Jezus zullen gebruiken. Ook bij het avondmaal zullen de apos-

telen zonder Hem eten en drinken. En dat laatste geldt ook voor ons. Wij eten en drinken zonder dat Jezus dat ook doet...

Het kan eigenlijk niet anders, dan dat we juist daarom gaan [<klik 3-6>](#) verlangen naar de komst van het koninkrijk van God. De vervulling van het Pesach. De volkomen verlossing. Verlossing van zonde en dood. Onze heerlijke bevrijding.

b) bij Christus [<klik 4>](#)

Maar al eten en drinken wij nu zonder Christus. Het betekent niet, dat Christus daarbij afwezig is. In enkele formulieren voor de viering van het avondmaal wordt het zo gezegd: "*Laten we daarom onze harten richten op Hem, die koning is in de hemel en [<klik 4-1>](#) gastheer aan deze tafel...*"

Het is een combinatie van koninkrijk en avondmaal. Jezus is al koning. En als koning van het Godsrijk in de hemel is Hij ook gastheer aan het avondmaal. Daarom zegt Tom Wright ergens, dat in het avondmaal [<klik 4-2>](#) *'hemel en aarde elkaar raken'*.

We eten en drinken - zolang de Heer niet is teruggekomen - toch bij Christus aan tafel. Juist bij het avondmaal komt de hemel naar de aarde. In die volgorde. Het is niet zo dat je aan het avondmaal even naar de hemel gaat.

Het is juist andersom. De hemel komt naar de aarde. En dat past helemaal bij wat ons in het bijbelboek Openbaring wordt verteld. Het nieuwe Jeruzalem daalt neer uit de hemel. De koning van het Godsrijk, Jezus Christus, [<klik4-3>](#) *komt in het avondmaal naar ons toe*.

Hij deelt zichzelf aan ons uit. Brood en beker zijn tastbare en zichtbare tekens en zegels van zijn belofte, dat het koninkrijk van God in aantocht is. Hij is bezig het op aarde te vestigen. En... en dat is het rijke!... wij horen erbij.

Je kunt het ook zo zeggen. Totdat de Heer Christus lichamelijk uit de hemel terugkeert, roept Hij ons in het avondmaal op om burgers van het koninkrijk van God op aarde te zijn. Om als onderdanen van Koning Jezus te leven...

Als mensen ons ontmoeten ervaren zij - zeker als wij net avondmaal hebben gevierd - dat er toekomst is voor de aarde. Ze mogen zien dat de liefde de haat overwint. In de kerkgemeenschap krijg je uitzicht op een leven in vrede.

Daarom is het ook zo belangrijk om het avondmaal te vieren. Anko van Oussoren (adviseur bij het praktijkcentrum van onze kerken) gebruikte op een gemeentevergadering de term "*ondertussenheid*". [<klik 4-4>](#) We leven in een tijd van overgang...

Ik maak dat even wat concreter. We leven in de tijd van overgang van het rijk van de duivel naar het rijk van God. De koninkrijken van deze aarde gaan plaatsmaken voor het koninkrijk van God. En de kerk is daarvan de voorhoede.

Wij eten en drinken intussen bij Christus aan tafel. Hij voedt ons met zichzelf, zodat ons leven meer en meer "*Christus*" wordt. [<klik 4-5>](#) Leven in zijn koninkrijk. Een bolwerk van Gods koninkrijk op aarde.

c) met Christus <klik 5>

En dan nog het laatste. We eten en drinken met Christus. Dat lijkt totaal in strijd met het eerste punt. We eten en drinken zonder Christus. *Met* en *zonder* gaan niet samen. Alleen in de grappige uitspraak, dat je "*met zonder jas*" naar buiten gaat.

Je hebt patat met en patat zonder. <klik 5-1> Het kan niet allebei tegelijk waar zijn. Toch wil ik hier "*met Christus*" gebruiken. Alleen is de betekenis van dit "met" niet het tegen-gestelde van zonder.

Met "*zonder Christus*" geef ik aan, dat - zoals Jezus het zelf heeft gezegd - Hij niet meer op aarde eet en drinkt. Voor Hem geen ongezuurd brood meer. En ook geen wijn. Hij neemt niet meer deel aan het Pesach-maal en ook niet aan het avondmaal.

Toch eten en drinken wij "*met Christus*". Waarbij het "*met*" wijst op <klik 5-2> de gemeenschap die wij in het avondmaal met Hem genieten. Immers Hij geeft ons in brood en beker deel aan zijn eigen lichaam en bloed.

Bij het avondmaal wordt het duidelijk gezegd: <klik 5-3> "*Het brood en de beker ... maken ons één met het lichaam en bloed van Christus.*" We lezen zonet in het formulier: "*We beleven aan deze tafel samen de vreugdevolle eenheid met Christus en met elkaar.*"

In de "*ondertussenheid*" verstevigt de viering van het avondmaal onze gemeenschap met Christus en met elkaar. Op catechisatie kwam <klik 5-4> het kruis van Jezus naar voren als de brug tussen God en mensen en tussen de mensen onderling.

Die gemeenschap werd door de kinderen die op de gemeentevergadering van januari aanwezig waren, ervaren. Op die avond werden in alle openheid en eerlijkheid gesprekken gevoerd tussen ouderen en jongeren.

Samen met Jezus is samen met elkaar. Dat is wel zo'n groot feest, dat je automatisch gaat verlangen naar "*de bruiloft van het Lam*". Als Christus in het koninkrijk van God - dat dan voltooid is - weer met ons zal eten en drinken.

Ook van de vrucht van de wijnstok. Jezus liet bij zijn laatste Pesachmaal de beker met wijn onaangeroerd. "*Hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en zei: 'Neem deze beker en geef hem aan elkaar door...'*"

Voor Hem - toen voor Hem het offer aan het kruis naderde - geen feestelijke drank meer. Als de priester dienst moest doen in de tempel mocht hij geen wijn drinken! Jezus gaat vanaf nu zijn priesterdienst verrichten. Op aarde en in de hemel.

Eerst heeft Hij zijn offer gebracht. Nu pleit Hij voor ons in de hemel. Intussen vestigt Hij zijn koninkrijk uit de hemel op aarde. <klik 5-5> Ook voor Hem wacht op de nieuwe aarde "*de nieuwe wijn*". Een heerlijk feest.

Feest voor Jezus en voor ons. Wij die genodigd zijn tot de bruiloft van het Lam. <klik 6> "*Gelukkig zijn zij die voor het bruiloftsmaal van het lam zijn uitgenodigd.*" (Openb. 19, 9) Wie aan het avondmaal eet en drinkt heeft aan die uitnodiging gehoor gegeven.

Broeders en zusters, broertjes en zusjes, het avondmaal is een feest. Ook al kijkt lang niet altijd iedereen blij. Dat zou misschien beter kunnen. Dat maakt het voor de kinderen mogelijk ook aantrekkelijker om zelf het avondmaal te vieren.

Het is een feest in de "*ondertussenheid*". Het eindigt met een eindeloos feest. De bruiloft van het Lam. [<klik 6-1>](#) Dan eten en drinken we "*met Christus*". Dan wel als tegenstelling met "*zonder Christus*". De maaltijd van het Lam verandert alles.

Amen.